

JETTE K. 18 ÅR

JETTE K.: Jeg lærte for nogen tid siden en ung mand at kende. Han boede lige ved siden af min arbejdsplads. Jeg blev meget, meget forelsket i ham, og jeg troede faktisk også, at han var det i mig ... nej, jeg var måske nok lidt klar over, at det var han ikke, men det tager man sig jo ikke af, hvis man selv er meget forelsket.

Men da jeg blev gravid, blev han fuldstændig uinteressert i mig, og jeg blev meget ulykkelig. Da jeg undersøgte hans forhold nærmere, fandt jeg ud af, at han havde seks faderskabssager i forvejen. Så blev jeg klar over, at jeg ikke ville have et barn med ham. Mine følelser var fuldstændig iskolde ...

INTERVIEWEREN: Havde De gjort noget for at beskytte Dem mod en eventuel graviditet?

JK: Nej, det havde jeg ikke. Det vil sige, jeg havde anskaffet mig et pessar, fordi jeg vidste, at det var det fornuftigste. Og jeg regnede selvfølgelig med, da jeg fik det, at jeg altid ville gå med det i min taske ... Men det havde jeg altså ikke den dag, fordi ... ja, jeg kan ikke huske, om jeg mødte ham på gaden, eller hvordan det var, men lige pludselig skulle vi bare være sammen. ...

De ved, nogle gange, så kan det jo svipse, så tænker man sig ikke om, vel? Så tager følelserne overhånd, og ... »det går nok« eller hvad man nu tænker. Det er så svært

at forklare. Der er jo det ved et pessar, at det er ualmindelig ubehageligt, jeg brød mig ikke om det. Hvis man pludselig skal rejse sig op og gå sig en lille tur hen ad gangen til toilettet og tilbage igen, så er det, som om at ... noget af følelserne måske forsvinder.

... Og bagefter var jeg selvfølgelig bange for, at jeg var gravid, netop fordi vi ikke havde tænkt os om. Men da jeg sendte en urinprøve ind og fik at vide, at den var positiv, tog jeg det fuldstændig koldt og klart og roligt, fordi jeg bare vidste, at nu skulle der ske et eller andet meget hurtigt, fordi ... jeg kunne ødelægge meget af mit liv med sådan en fyr, ikke? ... Og bare et barn, der ingen far har, og så mig midt i en uddannelse ... Jeg får fem hundrede kroner om måneden, det kan jeg jo ikke klare nogensomhelst børn for eller en lejlighed eller mad ...

Det skulle væk.

Min mor og jeg har et virkelig godt forhold til hinanden, og jeg vidste med det samme, at hun ville hjælpe mig.

I: Prøvede De ikke at spørge nogle veninder?

JK: Nej, nej, overhovedet ikke. For de kommer bare med en dum kvaksalver et eller andet sted på Vesterbro eller sådan noget. Det var jeg slet ikke interesseret i, overhovedet ikke. Jeg ved, jeg kan ødelægge mig fuldstændig på det og senere ikke vil kunne få børn. Det ville jeg aldrig risikere.

I: Hvorfor prøvede De ikke at gå til Mødrehjælpen?

JK: Jeg har ikke så stor tiltro til Mødrehjælpen. For det første var jeg over 18 år, og jeg ved, det er meget, meget

svært at få hjælp der så. Og for det andet, så ved jeg, at hvis jeg gik til Mødrehjælpen, og jeg skulle have det barn, så ville der komme en eller anden dame hver tredje måned og se, hvordan det lille barn boede, og om det havde rigtige forhold, og om det nu havde et meget lækkert, lille lyserødt badekar at blive badet i, og om maden var god nok, og hun fik levertran hver dag og sådan noget. Og det mente jeg altså, at det kunne jeg godt selv ordne, hvis det endelig kom til stykket.

I: Så måtte De altså klare det på en anden måde?

JK: Ja, jeg spurgte min mor, hvad jeg skulle gøre, og hun kendte een, der havde haft noget med en læge at gøre, som måske kunne ordne det for mig.

Jeg gik op til ham og fortalte ham, at jeg var blevet gravid, og jeg var midt i min uddannelse, og jeg var meget ulykkelig over det ... og at fyren var fuldstændig uinteressert i mig nu. Men det kunne han slet ikke tage sig af, sagde han, for han sad i en stor stilling på hospitalet. Og han kan jo ikke ødelægge sit job med sådan noget ... og det forstår jeg sådan set godt, han ikke turde.

Men jeg var meget nervenedbrudt over det, og han sagde, at det godt kunne være, jeg måske skulle gå hen på et statshospital eller en psykiatrisk afdeling ...

Ikke fordi jeg syntes, jeg var kompetent til at ligge på en sindssygeanstalt, jeg var jo ikke gal. Jeg var bare ulykkelig over det, havde nerver på og græd og sådan noget. Det forstod han åbenbart også godt, selv om ... jeg ved ikke, hvad han har tænkt, måske at de læger på statshospitalet skulle tage stilling til, om jeg var egnet til at få det barn eller ikke ... i hvert fald skrev han en

erklæring, og nogle dage efter blev jeg sendt på psykiatrisk afdeling.

Og der skulle jeg altså te mig som en vild og en gal. Jeg græd og jeg lå og stirrede ud i luften ... ofte med en bog under dynen, fordi jeg var jo ikke gal, men det skulle se ud, som om jeg var det. Når sygeplejerskerne tilfældigvis kom forbi, så kiggede de ind, og så kunne det jo ikke nytte noget, at jeg lå og læste – så skulle jeg ligge og stirre stift ud i luften, mens jeg græd mine modige tårer over, hvad der var hændt ...

Hvad gør man ikke? Jeg var jo klar over, at det betød fantastisk meget for mig. Og så samtidig når man er sådan et sted, ikke? Hvor der er afsindig trist at være, og hvor man går hen klokken to og spiser frokost sammen med en hel masse andre mennesker, der sidder og sovser ned i maden med vilde øjne ... så bliver man vel mere eller mindre ulykkelig af det.

Jeg kan bare huske, jeg har været i mærkelige stemninger. Jeg har ikke et øjeblik tænkt på selvmord eller nogetsomhelst. Men ... mærkelige stemninger, man kommer i, hvor man er bange for ting og tænker »gad vide, om de nu opdager det – nu kigger hun på dig, og jeg kan se, nu tror de ikke på, at du er gal«, og så spiller man endnu højere op, og så ser man endnu mere ulykkelig ud og stirrer endnu mere ud i luften. Det skulle se ægte ud, ikke? For det er klart, det betyder så meget. Og hvis de et øjeblik får mistanke om, at det er løgn, så er der ikke noget at gøre.

Så var der en anden ung pige. Hun var 17 år. Og jeg tænkte »jeg gad vide, hvad der er i vejen med hende«, og hun gik også rundt og kiggede mærkeligt. – Så den dag jeg fik at vide, jeg kunne komme af sted og få det

ordnet, så mødtes vi udenfor. Hun havde også fået besked samme dag. Og så kom vi forfærdelig til at le, fordi det var så komisk, at vi havde gået der en uge og spillet sindssyge, ikke? To piger på næsten samme alder ...

Så kom jeg over på hospitalet, der lå jeg i 14 dage, – nej, det passer ikke, 10 dage lå jeg der. Jeg kom ind på en seksmandsstue og skulle ligge i midten. Der var jeg meget ked af det, da jeg lå der. Jeg følte, at det var noget forfærdeligt noget, jeg havde rodet mig ind i ... og så var der jo disse sygeplejersker og deres forargede miner ...

Der var jo tre aborter på den stue der, og de to andre, der havde aborter, de var gift og havde børn, og med dem var det ikke så slemt. Men nu var jeg 18 år, og det var sgu skrappt, at jeg skulle ligge der og være gravid, og sikke en tøjte, og så videre ... sådan var hele holdningen. Det var jo strengt ...

... Man kan mærke det på det hele ... på deres blikke og den måde de sådan retter puden i ryggen på én. Det er faktisk meget ubehageligt, ikke?

I: Hvordan blev selve indgrebet foretaget?

JK: Jeg kom ned og blev undersøgt, og derefter kom jeg ind og fik ... jeg ved ikke, hvad de gør, men de klipper vel hul på fosterhinden ... Det er måske forkert? Jeg tror, de gør det sådan, men det spørger man jo ikke om. Og så kom jeg op og besvimeede to gange ... Jeg ved ikke, hvorfor man ikke blev bedøvet, for det er afsindigt ubehageligt, og det gør fantastisk ondt. Det er en hæslig fornemmelse ... men det kan jo være, det er noget lægeligt, noget medicinsk ... jeg ved det ikke.

Så blev jeg kørt op på stuen, og så kom afdelingssyge-

plejersken hen og sagde, at nu skulle jeg altså værsgod spæne af sted, ikke? Man skal løbe, fordi så kommer der gang i det. Og jeg sagde: »Ja, det vil jeg gerne, men må jeg have lov til at hvile mig bare et kvarter ...« For jeg var besvimet to gange på vejen op og kunne slet ikke overkomme faktisk bare at tænke på at skulle stå op af denneher seng. Så sagde hun, nej, det måtte jeg ikke. Nu havde *de* gjort *deres* ved mig, og så måtte *jeg* altså også gøre *mit*. Og jeg gik ud og prøvede at løbe op og ned ad trapperne, og det gik også meget godt. Og så besvimede jeg igen, og en af patienterne, som var oppegående fra etagen neden under, hjalp mig op og kom ind med mig og sagde, han havde fundet mig besvimet. Ja, så kunne jeg måske få lov til at sidde ned et øjeblik. Så skulle jeg altså forfra igen! Og jeg begyndte igen, og det gjorde jeg i halvandet døgn, og der løb jeg op og ned ad trapperne hele tiden.

Og så da vi var ved det andet døgn, så fik jeg en pille hver time, som skulle fremkalde det, altså gøre det hurtigere. Og så om natten, da begyndte det, og der husker jeg ikke ret meget, for der havde jeg det så forfærdeligt ... Jeg kan ikke huske andet, end at jeg pludselig lå ude på gangen og græd og var helt ude af den...

Så kom der en natsygeplejerske, som var en meget, meget sød dame, som virkelig hjalp mig den nat helt fantastisk. Jeg vil nok sige, det må have været svært, fordi hun havde selv lige fjorten dage før fået en lille pige, som hun var meget glad for. Og så skal hun stå og hjælpe mig med sådan noget ... det må være svært.

Og så blev jeg kørt ind på en stue, hvor jeg lå helt alene, og der kan jeg ikke huske noget, fordi man er bare væk ... Og så råbte jeg på et eller andet tidspunkt.

at nu troede jeg, det var færdigt, og hun kom ind og rensede mig og sådan noget. Og så faldt jeg i søvn, fuldstændig udmattet ...

Og så om morgenen kom der en anden sygeplejerske ind og gav mig en dosis morfin, og jeg blev kørt ned og fik en udskrabning, og kom op på stuen og var så godt som rask og frisk.

Og så begyndte først det ubehagelige. Efter aborten, da er det en meget streng tid, for man bliver jo behandlet som det værste lort, ikke? Mest på grund af den ubehagelige tone, der er der ... ikke mellem de helt unge sygeplejeelever, fordi de er mere på ens egen alder og forstår mere ens situation. Men sådan en afdelingssygeplejerske ... de plejer jo for det meste at være frøkener, og det virker fuldstændig på mig, som om det faneme er noget værre noget, man har lavet der, og fy for pokker, og sikke en tøjte og hele turen, ikke?

Men jeg vil sige, den nat, jeg aborterede, der kunne jeg kun mærke venlighed fra alles side.

I: Fik De så noget at vide om, hvordan De skulle forholde Dem bagefter?

JK: Dagen før jeg skulle udskrives, da undersøgte lægen mig, og så sagde han, ja mit pessarnummer var sådan og sådan, og ... jeg tror nok, han sagde, jeg skulle passe på en anden gang. Men det eneste, man jo altså slet ikke tænker på, når man kommer ud sådan et sted fra, det er jo at gå hen og møde en anden fyr ... Man synes, der skal gå mange år, før man prøver den spøg igen ... men det sker jo alligevel ...

... »det sker jo alligevel«. – Jo, det sker, men ikke bare i vor moderne, »tøjlesløse og oversexede« tid.

»Menneskene, modsat dyrene, søger ikke seksuelt sammen bare for at få børn, men for at opnå det, som er nødvendigt for at opleve livet fuldt og helt.« – Det er Aristoteles, der har sagt det – 400 år f. Kr.

Og hos alle folkeslag og til alle tider har man ihærdigt forsøgt at begrænse følgerne af den seksuelle aktivitet, ikke mindst gennem den ældste og nok mest almindelige metode: den provokerede abort. Og næsten hos alle folkeslag og næsten til alle tider har »Øvrigheden« lige så ihærdigt forsøgt at komme denne metode til livs – dog uden synderligt held.

Perserne f. eks. har i stor udstrækning praktiseret aborten, trods de herskende strenge forbud.

Og i de assyriske love hedder det, at »kvinder, som fremkalder abort, skal spiddes, og det er ikke tilladt at begrave deres lig.«

Den romerske digter Ovid kræver, at »kvinder, som stikker og trænger ind med instrument og giver frygtelige gifte til deres endnu ufødte barn, skal selv dø og føres til bålet med udslået hår, og alle, som ser dem, skal råbe: Dette er gengældelsen!«

Men vi behøver ikke at gå så langt tilbage til en fremmed og fjern oldtid for at finde barbariske straffebestemmelser. Vi kan feje for vor egen dør. I de »Danske Love« af 1683 står der:

»Letfærdige Quindfolk, som deris Foster ombringe, skal miste deris Hals og deris Hovet settis paa en Stage.«

I dag, 300 år efter, er svangerskabsloven blevet betydelig mere human. Ganske vist er ethvert abortindgreb, som ikke er blåstemplet af myndighederne, stadig straf-

bart, men retsforfølgelsen af kvinden er i praksis mindre ihærdig end toldvæsnets indsats for at finde frem til en flaske smuglersnaps eller -parfume. Og så er der også sket et andet fremskridt i vor tid. I dag findes der svangerskabsforebyggende midler, som skulle kunne forhindre et uønsket svangerskab, hvis man da ikke ligefrem omgås dem ansvarsløst eller sjusker med dem ...